

Dosarul nr.2ra-621/22
2-21079663-01-2ra-28042022

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Dimitriu)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Budăi, I. Dutca, D. Babălău)

Î N C H E I E R E

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Cheptanaru Diana, reprezentată de avocatul Enachi Vitalie,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cheptanaru Diana împotriva lui Cheptanaru Andrei, intervenient accesoriu Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului mun. Chișinău cu privire la decăderea din drepturile părintești,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2022, prin care s-a respins apelul declarat de Cheptanaru Diana, și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 noiembrie 2021,

c o n s t a t ă :

La 25 mai 2021, Cheptanaru Diana a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva lui Cheptanaru Andrei, intervenient accesoriu Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului mun. Chișinău cu privire la decăderea din drepturile părintești.

În motivare a susținut că s-a aflat în relații de căsătorie cu Cheptanaru Andrei și împreună au doi copii minori, XXX și XXX născuți la XXX.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 ianuarie 2017, s-a desfăcut căsătoriei dintre Cheptanaru Diana și Cheptanaru Andrei.

S-a stabilit domiciliul copiilor minori XXX și XXX cu mama Diana Cheptanaru.

S-a încasat de la Cheptanaru Andrei în beneficiul reclamantei Cheptanaru Diana pensie de întreținere pentru copiii minori, în sumă de 1800 lei lunar per copil, începând cu data de 17 octombrie 2016, până la atingerea majoratului.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 februarie 2020, s-a modificat cuantumul pensiei de întreținere de la suma de 1800 lei lunar per copil la 1000 de lei.

Reclamanta a invocat că Cheptanaru Andrei se eschivează cu rea-credință de la achitarea pensiei de întreținere.

Cheptanaru Andrei are o restanță la plata pensiei de întreținere, pentru perioada de 17 octombrie 2016-01 aprilie 2021 în mărime de 144 514,54 lei, însă aceasta continuă să crească, fapt constatat prin încheierea executorului judecătoresc Maxim Romaliischi nr. 175-pa 128/20 din 06 aprilie 2021.

În perioada 17 octombrie 2016-01 aprilie 2021, Cheptanaru Andrei a achitat pensie de întreținere în total suma de 10616 lei, adică într-un interval de timp de 4 ani și 3 luni, pârâtul a contribuit financiar la creșterea și educarea a doi copii cu o sumă foarte minoră, în raport cu cheltuielile pe care le-a suportat reclamanta, în vederea asigurării copiilor cu cele necesare.

Restanța în sumă de 144 514, 54 lei, acumulată în intervalul 4 ani și 3 luni, reprezintă o perioadă mare și un manifest cert a neexercitării obligațiilor părintești, ajutor material de care copiii minori au nevoie.

Reclamanta a invocat că începând cu 05 februarie 2019, Cheptanaru Andrei este deținut în Penitenciarul nr.16, unde își execută pedeapsa sub forma de privațiune de libertate pe un termen de 5 ani și 6 luni, pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 324 alin. (2) lit. c), d) Cod penal.

Deși, se află în penitenciar, Cheptanaru Andrei este angajat în câmpul muncii din 04 iulie 2019, în calitate de infirmier, având un post de muncă care îi aduce un venit stabil, însă acesta cu rea-credință refuză să achite pensia de întreținere copiilor săi minori, ultima achitare, în sumă de 100 lei, fiind făcută la 09 august 2019.

Anterior deținerii în penitenciar, Cheptanaru Andrei a avut restanțe la plata pensiei de întreținere, acest fapt fiind recunoscut chiar de acesta.

Cheptanaru Andrei însușește și folosește în scop personal alocațiile acordate de către statul Român pentru copiii XXX și XXX.

Copii au probleme de sănătate, iar cheltuielile legate de consultările la medic, precum și tratamentul aferent este suportat doar de către reclamantă, iar întru asigurarea copiilor cu asistență medicală și tratamentul necesar, reclamanta a fost nevoită de mai multe ori, datorită lipsei mijloacelor bănești, inclusiv datorită neplății pensiei de întreținere, de a încheia contracte de împrumut cu organizațiile de creditare nebanară.

Din momentul desfacerii căsătoriei Cheptanaru Andrei nu și-a manifestat grija și nu și-a îndeplinit obligațiile de tată față de copii, nu a contribuit la educația intelectuală, spirituală a minorilor, nu comunica cu ei, nu se interesează de activitățile, necesitățile, interesele, problemele de sănătate ale acestora, sarcina aceasta revenindu-i în exclusivitate reclamantei.

Reclamanta consideră că cererea de chemare în judecată depusă de către Cheptanaru Andrei, prin care a solicitat diminuarea sau anularea pensiei alimentare, nu sugerează altceva decât reaua-credință și încercarea oricăror modalități de a se eschiva de la plata pensiei de întreținere.

Din anul 2017, copiii sunt privați de dreptul lor legal la pensia de întreținere, din cauza acțiunilor dolosive ale lui Cheptanaru Andrei, acesta nu se ocupă de educația și întreținerea copiilor și nici nu se interesează de soarta lor, manifestând neglijență maximă, copiii fiind doar în grija mamei și la întreținerea exclusivă a acesteia.

Reclamanta a solicitat decăderea din drepturile părintești a lui Cheptanaru Andrei asupra copiilor XXX și XXX, născuți la XXX și încasarea taxei de stat în mărime de 100 lei și a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 noiembrie 2021, cererea

de chemare în judecată depusă de Cheptanaru Diana împotriva lui Cheptanaru Andrei, intervenient accesoriu Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului mun. Chișinău privind decăderea din drepturile părintești, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel instanța de fond a reținut că decăderea din drepturile părintești pe motivul stabilit de art. 67 lit. a) din Codul Familiei, este o sancțiune civilă impusă părintelui, în cazul în care acesta se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere, iar această sancțiune este doar în interesul major al minorului.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 10 februarie 2020 s-a modificat cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori, prin încasarea de la Cheptanaru Andrei în beneficiul Cheptanaru Diana a câte 1000 lei lunar pentru fiecare copil.

Prin încheierea executorului judecătoresc Maxim Romaliischi din 06 aprilie 2021 s-a dispus de a stabili cuantumul restanței la plata pensiei alimentare în mărime de 144 514,54 lei, la data de 01 aprilie 2021.

Potrivit răspunsului Administrației Naționale a Penitenciarelor din 23 august 2019, Cheptanaru Andrei se deținea în Penitenciarul nr.16 Pruncul, ultimul fiind reținut de IP Buiucani, mun. Chișinău la 05 februarie 2019 și execută pedeapsa cu închisoare conform deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, în baza art. 324 alin. 2 lit. c), d) Cod penal, sub formă de 5 ani 6 luni privațiune de libertate.

Instanța de fond a reținut că fiind deținut în Penitenciarul nr. 16 Pruncul, executând pedeapsa cu închisoare, Cheptanaru Andrei s-a încadrat în câmpul muncii din 04 iulie 2019 în calitate de infirmier, iar în limita posibilităților a achitat pensia de întreținere, fapt confirmat prin ordinelor de plată.

Instanța de fond nu a constatat eschivarea cu rea credință a pârâtului de la exercitarea obligațiilor părintești, iar neachitarea pensiei de întreținere sau lipsa contribuției la întreținere conform argumentelor invocate, nu constituie un argument prioritar și suficient pentru a dispune decăderea din drepturile părintești, dat fiind faptul că reclamanta nu a demonstrat că pârâtul își permite să achite pensia alimentară, însă intenționat nu o achită.

Totodată, instanța a constatat că în Penitenciar Cheptanaru Andrei lucrează, însă din salariul pe care îl primește, nu are posibilitatea de a achita suma de 2000 lei lunar.

În cadrul examinării cauzei reclamanta a invocat contribuția lui Cheptanaru Andrei la achiziția de îmbrăcăminte minorilor, obiecțiile acesteia fiind la calitate.

Instanța a ținut cont de atașamentului copiilor față de tatăl lor biologic, dorința pârâtului de a-și vedea copiii, aspecte factice care au ca elemente de partea opusă a restanței la pensia alimentară, care este determinată și de situația materială, comportamentul pretins al pârâtului (a fumat în prezența copiilor și nu ar fi transmis sumele primite ca alocație din România) – aceste elemente factice nu sunt în măsură de a fi calificate prin prisma principiului proporționalității, ca fiind un compartiment deosebit de nedemn care poate determina ca o persoană să fie privată de drepturile sale părintești în interesul superior al copilului

În ceea ce privește alegațiile cu privire la primirea alocațiilor pentru copii din România, pârâtul le-a confirmat, însă a explicat că, banii primiți ca alocații erau înmânați lui Cheptanaru Diana. În timpul aflării sale la penitenciar, nu putea face

împuterniciri în acest sens, însă banii au fost scoși de pe card și înmânați reclamantei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 03 noiembrie 2021, avocatul Enachi Vitalie acționând în interesele Dianei Cheptanaru a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 noiembrie 2021, și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2022, s-a respins apelul declarat de Cheptanaru Diana, și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 noiembrie 2021.

La 18 aprilie 2022, Cheptanaru Diana, reprezentată de avocatul Enachi Vitalie a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2022 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivare a invocat că examinând cauza instanța de apel a interpretat eronat prevederile art.67 lit. a) din Codul familiei.

Cheptanaru Andrei are restante la plata pensiei de întreținere și este absent din viața copiilor, se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești.

Instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 58 alin.(1) și 74 alin.(1) din Codul familie, a apreciat arbitrat probele din dosar, ceea ce nu a permis elucidarea tuturor circumstanțelor importante pentru soluționarea cauzei.

Din cauza aprecierii eronate a probelor, instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont că și până la deținerea lui Cheptanaru Andrei în detenție, ultimul avea restanță la achitarea pensiei, și la fel se eschiva de executarea obligațiilor părintești.

În opinia recurenteii analiza instanțelor inferioare nu este una clară și corectă și nu are putere de convingere.

Argumentele relatate indică la examinarea superficială a cererii de apel și interpretarea eronată a legislației aplicabilă speței.

Recurentul și-a întemeiat pretențiile invocate în recurs prin prisma prevederilor art. 432, alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, care prevede că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 03 februarie 2022.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Recurentul a invocat că a recepționat decizia instanței de apel motivată la 18 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, respectiv cererea de recurs declarată la 18 aprilie 2022, este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 28 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimațiilor recursul,

informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 05 aprilie 2022, potrivit avizelor de recepție de la fila dosarului 41-42 Vol. II.

Prin referința depusă la 06 mai 2022 intimatul Cheptanaru Andrei a invocat că atât instanța de fond cât și instanța de apel au apreciat corect situația de fapt.

Nu se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești și în mărimea posibilităților încearcă să achite pensiei de întreținere copiilor. De când execută pedeapsa cu închisoarea, din salariu pe care îl are transferă reclamantei 75% din salariu, alate posibilități de achitare la moment nu are.

Intimatul a susținut că se interesează de soarta copiilor, încearcă să țină legătura cu ei, însă Cheptanaru Diana îi restricționează legătura, iar acțiunea depusă de Cheptanaru Diana nu întrunește condițiile prevăzute de art.67 din Codul familiei.

Cererea de recurs a recurenteii Cheptanaru Diana, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și ca urmare intimatul a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul

condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Cheptanaru Diana, reprezentată de avocatul Enachi Vitalie, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Cheptanaru Diana, reprezentată de avocatul Enachi Vitalie.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh